

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Етико-правові засади юридичної діяльності»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Право
Заняття:	II семестр 2025-2026 н.р.
Лекції	1 година на тиждень згідно розкладу
Практичні	1 година на тиждень згідно розкладу
Кількість кредитів	3
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5780>

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові	Піддубна Ганна Володимирівна
Посада	Старший викладач кафедри цивільного, господарського та екологічного права НТУ «Дніпровська політехніка»
E-mail	piddubna.H.V@nmu.one
Профайл	https://cgp.nmu.org.ua/ua/vykl.php
Консультації	2 години на тиждень (згідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри)
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра цивільного, господарського та екологічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 312
Онлайн-консультації	електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів) piddubna.H.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

В умовах підвищення ролі та авторитету юридичної професії, формування засад правової, демократичної державності в Україні етичні аспекти та проблеми професійної діяльності юриста набувають не меншого значення, ніж знання законів та механізмів їх застосування. Адекватне сприйняття етичних особливостей юридичної діяльності, засвоєння етичних знань молодими юристами допоможе їм у вирішенні завдань щодо забезпечення суворого додержання законності та правопорядку, розбудови основ правової, демократичної державності, і зрештою – у розумінні меж бажаного, припустимого й неприпустимого у складній сфері життєдіяльності суспільства та людини.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у майбутніх правознавців цілісного уявлення про характер та механізм дії етичних норм, їх єдності із вимогами суспільної моралі та права, закріплення цих уявлень у формі переконань та настанов професійної поведінки.

Завдання курсу:

- ✚ вивчити теоретичні основи формування фундаментальних принципів і концептуальних засад професійної етики юриста;
- ✚ набути практичних навичок застосування етичних норм в юридичній діяльності;
- ✚ сформувати та розвинути у здобувачів вищої освіти вміння і навички етичного та морального мислення, а також уміння приймати відповідальні рішення у складних етичних ситуаціях;
- ✚ виробити уявлення про сучасний діловий етикет задля розвитку у здобувачів вмінь вести себе професійно та етично у взаємовідносинах з клієнтами, колегами, судовими органами та іншими учасниками правових процесів;
- ✚ виховати у студентів почуття професійного і громадянського обов'язку, гуманності, толерантності, поважного ставлення до закону, чесності, відповідальності та інших моральних якостей, які є необхідними для ефективної та етичної професійної діяльності у сфері права.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
Засвоїти теоретичні знання про основні принципи та концептуальні засади професійної етики юриста
Розуміти та застосовувати етичні норми і принципи в практичній діяльності, зокрема у взаєминах з клієнтами, колегами та іншими учасниками правових процесів
Розвинути навички аналізу етичних ситуацій і прийняття відповідальних рішень, враховуючи моральні та етичні аспекти
Освоїти сучасні норми ділового етикету та усвідомлення важливості етичного поведіння в професійному середовищі
Демонструвати навички формування професійної ідентичності, усвідомлення професійного й громадянського обов'язку, гуманності, толерантності, поваги до закону, чесності, відповідальності та інших моральних якостей

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ЕТИКИ
1. Введення в етику: основні поняття та значення
2. Розрізнення понять "етика" і "мораль": сутність та взаємозв'язок
3. Предмет етики: об'єкти та явища, що досліджуються
4. Взаємодія моралі та права: спільність та відмінності
5. Блоки етики
6. Основні категорії етики
7. Взаємозв'язок етики та культури суспільства
ТЕМА 2. ЕТИКА ЮРИСТА: ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, СПЕЦИФІКА
1. Поняття та предмет етики юриста
2. Структура етики юриста
3. Співвідношення права та моралі
4. Особливості професії юриста
5. Моральні якості юриста
6. Обов'язки і моральна відповідальність юриста
ТЕМА 3. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АДВОКАТА
1. Етичні основи адвокатської діяльності
2. Кодекс поведінки європейських адвокатів: етичні норми та принципи, які регулюють професійну поведінку адвокатів
3. Основні принципи та правила адвокатської етики
4. Інструменти та процедури адвокатської практики
5. Етичні аспекти адвокатської діяльності: конфлікт інтересів та несумісність
6. Професійні повноваження та повага до адвокатської професії
7. Етичні виміри, пов'язані з конфіденційністю, адвокатської таємницею, дрес-кодом, репутацією та способами просування адвокатських послуг
ТЕМА 4. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЕТИКИ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
1. Етичні принципи та професійна поведінка прокурорів
2. Професійна відповідальність та повноваження прокурорів
3. Незалежність та конфлікт інтересів
4. Етичні аспекти професійного розвитку та презентації
5. Етичні норми та обмеження
6. Дисциплінарна відповідальність та професійна репутація
ТЕМА 5. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА СУДДІ
1. Нормативні документи з питань суддівської етики
2. Етичні принципи роботи суддів
3. Конфіденційність та її значення для суддів
4. Вимоги до поведінки суддів
5. Неупередженість та об'єктивність суддів
6. Вплив політичної та громадської діяльності на суддів
ТЕМА 6. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА НОТАРІУСІВ
1. Нормативні документи, що регулюють професійну етику нотаріусів
2. Принципи професійної етики та їх значення для нотаріусів
3. Незалежність, неупередженість та об'єктивність у роботі нотаріусів
4. Нотаріальна таємниця, конфіденційність та їх забезпечення
5. Вимоги до морально-етичної поведінки нотаріусів
6. Реклама, ЗМІ та їх вплив на професійну етику нотаріусів

7. Дисциплінарна відповідальність нотаріусів за порушення етичних норм
ТЕМА 7. ПРАВИЛА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
1. Нормативні документи, що регулюють етичну поведінку поліцейських
2. Принципи діяльності поліцейських та їх значення в етичному контексті
3. Заборони та обмеження для поліцейських у виконанні своїх обов'язків
4. Поводження з затриманою особою та етичні аспекти взаємодії з нею
5. Взаємовідносини з громадськістю та державними органами в контексті етичної поведінки поліцейських
6. Контроль за дотриманням етики поліцейськими, включаючи невиконання наказу, керівництво та відповідальність
ТЕМА 8. ЕТИЧНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
1. Нормативні документи та основні засади етичних правил державних службовців
2. Обов'язки та відповідальність державних службовців у контексті етичної поведінки
3. Заборони, обмеження та конфлікт інтересів у сфері етичної поведінки державних службовців
4. Зовнішній вигляд та вимоги до професійного представлення державних службовців
5. Добросовісність та моральність у роботі державних службовців
6. Відношення до політики, релігії та неприйнятний вплив на етичну поведінку
7. Ефективне спілкування, конфіденційність та етикет у взаємодії державних службовців
ТЕМА 9. ЕТИКА ТА ЕТИКЕТ В КОМУНІКАЦІЇ ТА ПЕРЕГОВОРАХ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА
1. Поняття, моральні принципи та зміст службового етикету в юридичній сфері
2. Види та особливості юридичного етикету
3. Культура спілкування в юридичній сфері: етичні вимоги до проведення ділових бесід, зустрічей, переговорів та телефонних розмов
4. Вимоги до позаслужбового спілкування юриста
5. Етичні аспекти письмового спілкування юристів: використання електронної пошти, офіційних листів, документів та інших письмових матеріалів
6. Забезпечення конфіденційності та приватності в юридичній діяльності
7. Взаємодія з клієнтами: етичні норми та вимоги при наданні правової допомоги, консультацій та представництва інтересів
8. Етичне поведіння юриста у взаємодії зі судом, колегами, іншими професіоналами та громадськістю
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
Аналіз етико-правових порушень у роботі юриста на основі змістовного наповнення художніх фільмів та підготовка есе з висновками
Аналіз етичних порушень адвокатів через вивчення Правил адвокатської етики та Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та створення ситуаційного кейсу з описом порушень, визначення норм та потенційних наслідків для адвоката
Дослідження рішень Вищої ради правосуддя щодо дисциплінарної відповідальності суддів та втручання у їх професійну діяльність та підготовка звіту за встановленою формою
Створення кросворда на основі Правил етичної поведінки суддів, адвокатів та прокурорів з включенням не менше 10 питань, пов'язаних з етикою та поведінкою цих професійних категорій
Аналіз ситуації, оцінка дій представників поліції відповідно до Закону України «Про національну поліцію» та Правил етичної поведінки поліцейських, формулювання юридичної позиції щодо відповідності їхніх дій встановленим нормам та етичним стандартам

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Спеціально обладнана проектором аудиторія 10/307 або 10/310 для проведення лекційних та практичних занять.

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Студент повинен мати активований аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Office 365 та бути зареєстрованим у СУДН «Moodle» на дистанційний курс з навчальної дисципліни «Етико-правові засади юридичної діяльності».

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	Відмінно
74 – 89	Добре
60 – 73	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні питання	усне опитування, бліц-опитування, дискусії методи: евристичних питань, пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, діалогового спілкування	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; виконання ККР під час заліку
практичні	контрольні завдання	виконання практичних завдань методи: «навчаючи, вчуся», study case, формування кросворда, підготовка есе, робота в малих групах		

6.3. Критерії оцінювання за відповідний вид навчальної діяльності студента

Для засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни «Етико-правові засади юридичної діяльності» необхідні такі види занять, як лекції, практичні заняття та самостійна робота. На лекціях здобувачі вищої освіти ознайомлюються переважно з теоретичною частиною матеріалу, що

закріплюється та поглиблюється на практичних заняттях. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, за допомогою дистанційної платформи MOODLE.

Для оцінювання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни «*Етико-правові засади юридичної діяльності*» можуть використовуватись різні форми та методи контролю знань здобувачів вищої освіти: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, підготовка есе, розв'язання казусів та задач, індивідуальні завдання та інші. Аудиторна робота здобувача на заняттях оцінюється безпосередньо викладачем при проведенні заняття. Участь в аудиторних заняттях передбачає активне включення здобувача в дискусії із викладачем та іншими здобувачами групи, ставлення питань, поширення власних думок, вражень та досвіду. Також оцінюється системність та активна участь у груповій діяльності.

Поточний контроль з дисципліни проводиться протягом семестру з метою діагностування рівня знань, умінь та навичок. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей та результатів навчання здійснюється на практичних заняттях. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темами навчальної дисципліни, та сумлінність здобувачів у їх практичній та самостійній роботі. Практичні заняття можуть контролюватися через перевірку, оцінку й аналіз виконання контрольних завдань, наданих викладачем. Навчальним курсом передбачена варіативність у практичних заняттях. Це виражається як у формі занять (дискусії, дебатів тощо), так і у тематиці. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів вищої освіти на практичних заняттях оцінюється викладачем самостійно.

Практичні завдання з навчальної дисципліни представлені у вигляді окремих завдань, які мають достатній ступінь складності, носять творчий діяльнісний характер і дають змогу виявити вміння здобувачів самостійно і творчо мислити, здійснювати інформаційний пошук, а також застосувати набуті знання з дисципліни «*Етико-правові засади юридичної діяльності*» на практиці. Практичні завдання за окресленою викладачем темою оформлюються письмово окремим документом та надсилаються викладачу на перевірку. Оцінювання таких завдань здійснюється викладачем. Певні завдання можуть виконуватися з використанням відповідних електронних ресурсів та додаткових матеріалів.

До критеріїв оцінювання якості підготовки практичних завдань відноситься:

1. рівень знань (глибина і міцність, користування понятійним апаратом, послідовність і точність відповіді);
2. навички самостійної роботи (опрацювання додаткової літератури, робота з із законодавством).

Виконання практичного завдання оцінюється максимально у 10 балів кожне, причому:

8 – 10 балів – повне системне викладення отриманих знань. Припускаються одиничні несуттєві помилки, які самостійно виправляються здобувачем вищої освіти. Вміння здійснювати аналіз і синтез, виявляти причинні зв'язки, формулювати висновки і узагальнення, вільно оперувати відомими фактами і

відомостями. Виявлення пізнавальної активності, пізнавально-творчого інтересу до практичного завдання;

5 – 7 балів – повне системне викладення отриманих знань. Припускаються одиничні несуттєві помилки, які самостійно виправляються здобувачем вищої освіти. Виділення істотних ознак навчальної дисципліни, що вивчається, за допомогою аналізу і синтезу, виявлення причинних зв'язків, формулювання висновків і узагальнень, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки. Підтвердження вивченого відомими фактами і відомостями;

2 – 4 балів – неповне викладення одержаних знань, що не перешкоджає засвоєнню наступного програмного матеріалу. Припускаються окремі суттєві помилки, які виправляються за допомогою викладача. Труднощі при виділенні суттєвих ознак навчальної дисципліни, що вивчається, а також при виявленні причинних зв'язків і формулюванні висновків;

0 – 1 балів – неповне, нелогічне, безсистемне викладення навчального матеріалу, суттєві помилки, які не виправляються навіть за допомогою викладача. Повне незнання або нерозуміння навчального матеріалу (здобувач вищої освіти не може відповісти на жодне поставлене запитання). Недостатня самостійність – здобувач вищої освіти потребує додаткових запитань від викладача при відповіді на поставлене питання. Пасивність та відсутність пізнавального інтересу до навчального предмету, що вивчається. Відсутність уваги на заняттях та інтересу до практичного завдання.

Самостійна робота може здійснюватися у таких формах як підготовка до практичних занять, самостійне вивчення додаткової літератури та додаткових питань, самостійне ознайомлення з нормативно-правовою базою, розв'язання завдань, робота з інформаційними ресурсами, підготовка до заліку.

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «Етико-правові засади юридичної діяльності» здійснюється шляхом виставлення балів за кожний вид навчальної діяльності за 100-бальною шкалою. У таблиці наведено розподіл максимальної кількості балів за певний вид навчальної роботи здобувача.

Таблиця – Розподіл балів за видами навчальної роботи здобувача

№	Практичні завдання	Підсумкове оцінювання (залікова робота)	Аудиторна робота на заняттях	Всього
1.	10	40	10	100
2.	10			
3.	10			
4.	10			
5.	10			
Разом	50	40	10	100

Загальна оцінка з навчальної дисципліни «Етико-правові засади юридичної діяльності» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт здобувача. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає **100 балів**.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання рівня сформованості дисциплінарних компетентностей. Метою підсумкового контролю є комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни за чверть, семестр або навчальний рік.

Для навчальної дисципліни «Етико-правові засади юридичної діяльності» передбачений підсумковий контроль у формі **диференційованого заліку**.

За умови отримання студентом **не менше 60 балів** за результатами поточного контролю, викладач, враховуючи активну та системну роботу здобувача на заняттях та/або на платформі MOODLE, може на підставі результатів поточного контролю визначити та визнати загальну оцінку за залік без участі здобувача.

За умови отримання **менше 60 балів** за результатами поточних контролів студент повинен пройти підсумковий контроль.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач має право скласти залік.

Підсумкове оцінювання рівня знань здобувача передбачає виконання підсумкової залікової роботи за темою «Заходи для забезпечення додержання етичних норм у поведінці представників правової системи та державних службовців». Підготовка підсумкової залікової роботи включає розгляд публікацій ЗМІ, що стосуються затримання представників правоохоронних органів, суддів, прокурорів, адвокатів та чиновників за корупційні та інші правопорушення. На основі цих матеріалів, здобувач має висловити особисту думку щодо необхідних заходів, які потрібно впровадити в державі з метою забезпечення невідхильного дотримання норм етики виконавчими органами, судовою системою, правоохоронними органами, адвокатурою, нотаріатом та державними службовцями під час виконання ними своїх службових обов'язків.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Залік відбувається у письмовій формі та/або з використанням можливостей дистанційної платформи MOODLE. Залік передбачає підсумкове оцінювання рівня знань здобувача шляхом виконання підсумкової залікової роботи за темою «Заходи для забезпечення додержання етичних норм у поведінці представників правової системи та державних службовців». Максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання складає 40 балів. Загальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни розраховується шляхом врахування балів, які здобувач отримав за виконання практичних завдань з курсу дисципліни 0-50 балів, виконання підсумкового контрольного завдання 0-40 балів та оцінювання викладачем аудиторної роботи здобувача 0-10 балів. Максимальна кількість балів з навчальної дисципліни складає 100 балів.
--	---

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні

практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".
http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Студенти повинні мати активовану університетську пошту та бути зареєстрованими у СУДН «Moodle» на дистанційний курс з навчальної дисципліни *«Етико-правові засади юридичної діяльності»*.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом *«Етико-правові засади юридичної діяльності»* (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську корпоративну електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за графіком, за погодженням з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти (денна форма навчання), які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають

написаний конспект лекцій, отримують додатково 3 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

8. Ресурси і література:

1. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб./ [І. А. Логвиненко, І. Л. Невзоров, Є. С. Логвиненко та ін.] ; за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. –Харків : ХНУВС, 2022. – 184 с. ISBN978-966-610-262-4

2. Ухач В. З. Юридична деонтологія і професійна етика : навч. посіб. / В. З. Ухач. – Тернопіль : Вектор, 2015. – 335 с.

3. Юридична деонтологія : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / О. В. Петришин, О. В. Зінченко. – Х. : Право, 2017. – 84 с. ISBN 978-966-937-100-3

4. Етика юриста : конспект лекцій / укладач Л. В. Теліженко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 163 с.

5. Професійна етика юриста : навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 108 с. ISBN 978-617-511-265-6

6. Бевзюк І. М. Професійна комунікативна компетентність майбутнього прокурора: навч. посіб. / І. М. Бевзюк, Л. М. Ширяєва; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К.: Правова єдність: Алерта, 2014. – 223 с.

7. Меліхова Ю.А. Морально-професійна культура судді: історія і сучасність: монографія / Ю. А. Меліхова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків: Право, 2015. – 217, [1] с

8. Професійна етика юриста: підручник / [В. С. Бліхар та ін.; за ред. проф. В. С. Бліхара]; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів; Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2016. – 357 с.

9. Сливка С. С. Юридична деонтологія: підручник / С. С. Сливка / Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т права та психології. – [6-те. вид.]. – К.: Атіка; Х.: Право, 2015. – 295 с